

repeteret, hvad jeg da heller ikke skal gøre, men jeg vil kun notere det ejendommelige, at Folketinget har været lydhørt overfor de Udtalelser, der foreligge fra Grosserer-Societetet og fra Fællesrepræsentationen for Haandværk og Industri, og disse Institutioner have rost Folketinget for dets Stilling og i nogen Maade dadlet Landstinget for dets Stilling, noget, der jo ikke plejer at være Tilfældet. Andelsforeningerne have ogsaa udtalt sig gennem deres Repræsentationer, men denne Udtalelse har ikke fundet rigtig Ørenlyd nede i Folketinget. Hvorom alting er, staa vi nu med et Resultat, som, det skal jeg erkende, i øjensynlig Grad bærer Vidnesbyrd om at være et Kompromis, og selv om jeg ved, at Andelsforeningerne gerne ville være fri for denne Bogføringspligt, er dog Lovforslaget tillempt i en Form nu, som har taget noget af Brodden af det. Jeg kan og vil ikke stemme for det paa Grund af denne Bestemmelse om, at Andelsforeninger med begrænset Ansvar skulle have Bogføringspligt. Jeg kan nemlig ikke erkende, at det er en rigtig Maade at karakterisere Andelsforeninger paa. Hvis man havde sagt, at alle, som handle udenfor deres Medlemmers Kreds, skulde ind under denne Lovbestemmelse, saa kunde jeg have forstaaet det, for saa optræde de som næringsdrivende, men holde de sig til deres Medlemmers Kreds, og ikke henvende sig til Offentligheden, saa skulde de have Lov til ikke at blive betragtede som erhvervsdrivende, men som rent private Sammenlutninger.

Som den sidste ærede Taler udtalte, vil Forslaget komme i Udvalg, og der vil da blive Lejlighed til at komme nærmere ind paa Sagens Enkeltheder. Der er kun et enkelt Punkt, som jeg synes, jeg vil nævne, da der er en vis Uklarhed der, det drejer sig om § 8, 3die Stykke: „Overtrædelse af Pligten til paa behørig Maade at føre de efter Bestemmelserne i § 2, 1ste og 3die Stykke, fornødne Bøger straffes med Bøder fra 10 til 1,000 Kr.” Men i 3die Stykke af § 2 er der ikke nævnt et eneste Ord om Bøger, altsaa, der er en Fejl, som der vil være Lejlighed til at tage under Overvejelse i Udvalget.

Somme: Ligesom det ærede Medlem, (Tvede), der først talte, nærer ogsaa jeg det Haab, at det skal lykkes at overvinde de ret betydelige Vanskeligheder, som have vist sig forbundne med at fremme den foreliggende Sag, og føre denne til en positiv Løsning. Det er, som allerede paapeget, Spørgsmaalet om Brugs- og Andelsfor-

eningers Bogføringspligt, hvorom den egentlige Kamp har staaet ved Behandlingen af denne Sag og med det Resultat, at snart den ene og snart den anden Part har kunnet opnotere en Sejr, der har opildnet til tortsatte Bestræbelser for at føre sin Krig igennem. Det vil erindres, at da vi sidst havde denne Sag for her, enedes man om at begrænse Bogføringspligten for Brugs- og Andelsforeningerne til saadanne Foreninger, der ere forpligtede til at løse Næringsadkomst, men at denne Bestemmelse ved anden Behandling i Folketinget blev ændret derhen, at der blev paaført disse Foreninger, jeg kan sige, en næsten ubegrænset Bogføringspligt, der maatte tilfredsstille selv de videst gaaende Fordringer. I Overensstemmelse med denne Vedtagelse i Fjor blev saa Forslaget atter forelagt i Aar i Folketinget, men ved Sagens Behandling der er der samlet en Majoritet om en Ordning af Bogføringspligten for Brugs- og Andelsforeninger, der gaar en Mellemvej mellem henholdsvis Landstingets og Folketingets tidligere Vedtagelser, idet Bogføringspligten nu ogsaa udstrækkes til de Foreninger, der have begrænset Ansvar. Ved Sagens Behandling her i Fjor havde jeg Lejlighed til at udtale mig om Kravet om Bogføringspligt for disse Foreninger, og jeg udtalte da, at jeg var en principiel Tilhænger af Kravet om at paaføre disse Foreninger i al Almindelighed en Bogføringspligt, og jeg lægger ikke Skjul paa, at det vilde være i disse Foreningers velforstaaede Interesse, om de selv accepterede dette Krav, saa at der blev fri Bane for Kravets Honorering. Sideordnet dermed udtalte jeg i Fjor, at jeg skønnede ikke rettere, end at der er en vis Forbindelse mellem Bogføringspligt og Skattepligt for disse Foreninger, idet jeg mener, at hvis der paaføres dem en Skattepligt, saa maa denne hvile paa en Bogføringspligt, idet Skattepligten ellers i nogen Maade kommer til at hænge i Luften. Paa den anden Side henpegede jeg ogsaa paa, at man fra disse Foreningers Side havde udtalt Ønsket om ikke at blive paaført en saadan Bogføringspligt i al Almindelighed, og mod dette Ønske fandt jeg ingen Anledning til at ville paatvinge Andelsrepræsentationen denne Pligt, navnlig i Betragtning af, at der, mig bekendt, ikke foreligger et eneste Tilfælde, hvor en Kreditor eller Trediemand er bleven brøstholden ved Mangel af Bogføringspligt indenfor Foreninger med solidarisk Ansvar. Jeg henpegede paa, navnlig at vi jo nu have til Behandling her i Tinget Andelsloven,